

можливостей відповідного Центру обміну інформацією, сприятиме активізації службової діяльності взаємодіючих сторін та покращенню її якості складової.

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що СБУ та Бюро є органами, які взаємодоповнюють правоохоронні функції одне одного у сфері захисту та зміцнення економічного потенціалу країни. Поряд з концентрацією кожного з зазначених органів на своїх пріоритетних завданнях їх взаємодія забезпечить створення дієвої системи постійного моніторингу тенденцій розвитку оперативної обстановки в нашій державі та вжиття заходів адекватних гостроті криміногенної ситуації в економічній сфері.

Радутний Олександр Едуардович,
доцент кафедри кримінального права № 1
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, кандидат
юридичних наук

ЗМІНИ, НА ЯКІ ЧЕКАЄ ЗАКОНОДАВЧЕ ФОРМУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Істотні перемини практично у всіх сферах соціальних відносин вимагають відповідного реагування з боку законодавця, в тому числі в галузі охорони господарської діяльності від суспільно небезпечних посягань. Такі зміни можуть мати своїм вектором три основні напрямки: 1) декриміналізація діянь, які передбачені Розділом VII Особливої частини КК України та втратили свою актуальність; 2) вдосконалення чинних кримінально-правових норм; 3) криміналізація нових форм суспільно-небезпечної поведінки.

Вбачаються підстави сформулювати наступні пропозиції.

1. Виключити голографічний захисний елемент з переліку за ст. 199 КК України, адже має місце неприпустиме дублювання кримінальної відповідальності за ст. 199, 216 КК України щодо вказаного предмету кримінального правопорушення, в тому числі за такими формами об'єктивної сторони, як незаконні виготовлення, збут та інші альтернативні форми протиправної поведінки.

2. Повернути відповідальність за товарну контрабанду за ст. 201 КК України шляхом доповнення переліку її предметів формулюванням «товарів, валюти або валютних цінностей у значному, великому або особливо великому розмірі», що дозволить акцентувати на основній суспільно негативній спрямованості зазначеного явища та уникнути дріб'язкової деталізації стосовно інших предметів кримінальних правопорушень, зокрема, лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України (ст. 201-1 КК України), бурштину, валюти та валютних цінностей тощо.

3. Декриміналізувати відповідальність за незаконне виробництво, експорт, імпорт, зберігання, реалізація та переміщення дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (ст. 203-1 КК України), адже на сьогодні вказаний носій, сировина та протиправні дії щодо нього не мають такого суттєвого значення в інформаційному обігу, як це було актуально станом на 2002 рік, коли чинний КК України було доповнено відповідною нормою.

4. Декриміналізувати формальний склад кримінального правопорушення у вигляді внесення в документи, які відповідно до закону подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця, завідомо неправдивих відомостей, а також умисне подання для проведення такої реєстрації документів, які містять завідомо неправдиві відомості (ст. 205-1 КК України), внесення керівником або іншою службовою особою банку до бази даних про вкладників завідомо неправдивих відомостей (ст. 220-1 КК України), надання завідомо неправдивої інформації органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим чи органам місцевого самоврядування, банкам або іншим кредиторам з метою одержання субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів чи пільг щодо податків у разі відсутності ознак кримінального правопорушення проти власності (ст. 222 КК України), що за відсутність істотної шкоди не містить відповідного ступеню суспільної небезпеки.

5. Замінити з'єднувальну сполучку «та» на роз'єднувальну «або» у складі протидії законній господарській діяльності (ч. 1 ст. 206 КК України), використання якої сьогодні вимагає не наявність альтернативи, але поєднання діянь у вигляді «захоплення цілісного майнового комплексу, його частини, будівель, споруд, земельної ділянки, об'єктів будівництва, інших об'єктів» та «незаконного припинення або обмеження діяльності на цих об'єктах» та «обмеження доступу до них».

6. Замінити текст «до притягнення до кримінальної відповідальності сплатила податки» в ч. 4 ст. 212 КК України, в якій передбачено звільнення від кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) на формулювання «до повідомлення їй про підозру у вчиненні цього кримінального правопорушення» (як це недвозначно передбачено, зокрема, в ч. 6 ст. 255, ч. 2 ст. 255-2 КК України та багатьох інших), адже відповідно до рішення Конституційного Суду України від 27.10.1999 р. (справа про депутатську недоторканість) кримінальна відповідальність настає з моменту набрання законної сили обвинувальним вироком суду. Теж саме стосується ч. 4 ст. 212-1 КК України.

7. Виключити фінансові санкції та пеню з формулювання «відшкодувала шкоду, завдану державі їх несвоечасною сплатою (фінансові санкції, пеня)» в ч. 4 ст. 212 КК України, адже останні не є шкодою державі, натомість виступають формою відповідальності, яка

додатково покладається на правопорушника. Теж саме стосується ч. 4 ст. 212-1 КК України.

8. Замінити у ч. 1 ст. 231 КК України формулювання «умисні дії, спрямовані на отримання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю» тестом «збирання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю», до якого має відношення спричинення істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності, з огляду на встановлену чинним законодавством адміністративну відповідальність за отримання, використання, розголошення комерційної таємниці, а також іншої конфіденційної інформації з метою заподіяння шкоди діловій репутації або майну іншого підприємця (ст. 164-3 КУпАП).

Безумовно, існує більш широкий спектр щодо можливих змін, на які чекає законодавче формулювання окремих кримінальних правопорушень в сфері господарської діяльності, і це може бути темою подальших наукових досліджень.

Рубащенко Микола Анатолійович,

доцент кафедри кримінального права № 1
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, кандидат
юридичних наук, доцент

ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Правове забезпечення належного здійснення своїх функцій Бюро економічної безпеки України (далі – *БЕБ*) не обмежується прийняттям базового, установчого закону, яким є Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 р. № 1150-IX (далі – *Закон № 1150-IX*). Законодавець нерідко намагається вирішувати питання нормативного врегулювання діяльності новоствореного правоохоронного органу «одним махом», і як показує практика запуску та врегулювання діяльності НАЗК, НАБУ, ДБР та деяких інших, такий крок є поспішним та сповненим багатьох недоліків. І хоча на початкових етапах розгляду відповідного проекту закону він містив крім положень установчого характеру (правовий статус БЕБ, повноваження, організація роботи і т.д.) також і пропозиції щодо внесення змін до законів, які будуть застосовуватися БЕБ у його діяльності, в подальшому було вирішено внести зміни до них окремим законом. Як наслідок, на сьогодні ми маємо прийнятий 3 лютого 2021 р. у першому читанні Закон про внесення змін до адміністративного та кримінального законодавства щодо запровадження діяльності Бюро економічної безпеки України (реєстр. № 3959-1 від 25.08.2020, далі – *Проект № 3959-1*), який до речі, незважаючи на таку вузьку назву, має більш широкий зміст, оскільки вносить зміни не тільки до адміністративного деліктного (КУпАП) та кримінального (КК) законодавства, але й до кримінально-процесуального (КПК). Власне